Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Barn kvinnor unga och asyl
Caroline Thorsén

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2025-05-27

HSN 2023-0311

Avtalsutskottet

Förslag om höjd ersättning inom vårdval barnmorskemottagning

Ärendebeskrivning
I ärendet föreslås att utifrån uppdrag i Budget 2025 (RS 2024-0275) höja ersättningen inom vårdval barnmorskemottagning.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut
Avtalsutskottet beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att höja den fasta ersättningen inom graviditetsövervakningen med nio procent inom vårdval barnmorskemottagning från och med den 1 juli 2025.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen uppdras i Budget 2025 (RS 2024-0275) att avsätta 180 miljoner kronor till uppräkning av vårdval, däribland avancerad sjukvård i hemmet, förlossning och specialiserad gynekologi. Utöver detta uppdrag uppdras också förvaltningen att utifrån omställningsplanens genomlysning utreda en indexbaserad uppräkning till stabila vårdval i syfte att skapa långsiktiga ekonomiska förutsättningar i dessa vårdval.

Vårdval barnmorskemottagning
Vårdval barnmorskemottagning infördes 2008 i regionen. Det finns i dagsläget 65 barnmorskemottagningar, varav cirka hälften drivs av Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) och resterande i privat regi.

Barnmorskemottagningarnas uppdrag består av tre delar; graviditetsövervakning och eftervård, sexuell och reproduktiv hälsa och provtagning inom den organiserade screeningen för livmoderhalscancer. Barnmorskemottagningarnas uppdrag kring graviditetsövervakning och eftervård innebär att de ska främja hälsa under graviditet genom att tidigt upptäcka avvikelser och göra nödvändiga åtgärder som är av betydelse för graviditeten. Barnmorskemottagningarna ska även verka för ett ansvarstagande föräldraskap genom psykosocialt stöd. Hälsovård innebär att förebygga, uppmärksamma och lindra missförhållanden av medicinsk, psykologisk och social karaktär som är av betydelse för den gravida, det ofödda barnet och den blivande familjen.

Den totala kostnaden för vårdval barnmorskemottagning var 427 miljoner kronor år 2024, vilket var en minskning med cirka nio procent jämfört med 2023 då den totala kostnaden för vårdvalet uppgick till 450 miljoner kronor. Sedan vårdvalet infördes 2008 har förfrågningsunderlaget reviderats vid några tillfällen, men ingen av revideringarna har inneburit kontinuerligt höjda ersättningar.

Sammanhållen kvinnosjukvård
I översynen av nuvarande avtalsform och ersättningsmodell i samband med utredningen av sammanhållen kvinnosjukvård (HSN 2023–0914) har förvaltningen gjort bedömningen att vårdval barnmorskemottagning är väl fungerande. Det finns dock behov av att bland annat förstärka eftervården, till exempel genom att se över möjligheten till längre besök samt utreda möjlighet till hembesök inom eftervården i socioekonomiskt utsatta områden. Under år 2025 ska vårdval barnmorskemottagning därmed revideras. För att uppnå en långsiktigt hållbar finansiering för vårdvalet föreslås också att införande av indexbaserad uppräkning utreds.

Befolkningsprognos
Minskande antal gravida och barn leder till viss ekonomisk osäkerhet både för barnmorskemottagningar och förlossningskliniker samtidigt som vårdtyngden ökar. Det har även skett en förändring i sjukdomsbilden hos gravida och födande i länet. Andelen gravida som har högt BMI, psykisk ohälsa eller andra sjukdomar som påverkar eller påverkas av graviditet har ökat.

Minskningen av antalet gravida innebär negativ ekonomisk påverkan för mottagningarna inom vårdvalet. Den största minskningen av förlossningar skedde mellan 2021 och 2022 med 2700 förlossningar, samt en minskning

mellan 2022 och 2023 med nästan 600 förlossningar i Stockholm. Mellan 2023 och 2024 ligger antalet barnafödandet nästan på samma nivå. För 2024 var antal förlossningar 0,7 procent lägre (-179 st) jämfört med 2023. Befolkningsprognosen framöver visar även fortsättningsvis på en minskning, även om den inte är lika kraftig som tidigare. Efter 2027 förväntas däremot en mindre ökning.

Överväganden
Förvaltningen föreslår utifrån uppdraget i Budget 2025 (RS 2024–0275) att höja den fasta ersättningen inom uppdraget graviditetsövervakningen med cirka nio procent i vårdval barnmorskemottagning från om med 1 juli 2025. Förslaget innebär en årlig ökning av budgeten med motsvarande 15 miljoner kronor. Höjningen av ersättningen förväntas bidra till att leverantörerna inom vårdvalet fortsatt kan erbjuda en tillgänglig och kvalitativt god vård inom vårdområdet barnmorskemottagning i regionen.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget innebär en ökning av budgeten till vårdval barnmorskemottagning med 15 miljoner kronor årligen. För 2025 beräknas kostnad ligga på 7,5 miljoner. Kostnadsökningen ryms inom hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska förutsättningar då medel tillskjutits i Budget 2025 (RS 2024–0275).

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget till beslut väntas bidra till att leverantörerna inom vårdvalet har fortsatt möjlighet att säkerställa en god, kvalitativ och patientsäker vård.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget till beslut väntas få oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget till beslut bedöms inte medföra några förändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslaget väntas ge något ökad administration med anledning av att det kräver ett manuellt arbete för att justera ersättningsnivåerna för respektive produktkod i vårdvalet. Det betraktas som en engångsinsats och förväntas inte generera ytterligare arbete efter det att produkterna är justerade.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Christoffer Bernsköld
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2025-05-27